Dosarul nr.2-263/24; PIGD: 2-24033815-24-2-27032024-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitivul adoptat la 19 iunie 2024, oraşul *****
Hotărârea integrală întocmită la 17 septembrie 2024

Judecătoria *****, sediul Central,
Instanţa de judecată compusă din:
Judecătorul: Romina Ţurcan
examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cauza civilă după cererea de chemare în judecată înaintată de A.E.Î. „Cruglic” către *****, ***** şi ***** cu privire la încasarea datoriei,-

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanţilor la proces:

La data de 27 martie 2024, directorul executiv al A.E.Î. ”Cruglic”,***** a depus o acţiune în instanţa de judecată, împotriva lui *****, ***** şi *****, cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acţiunii, autorul a indicat că, potrivit contractului de împrumut nr. 06/466 TL din 21 februarie 2021, reclamantul A.E.Î. ”Cruglic”, a acordat pârâtului ***** un împrumut în sumă de 36 000 lei, cu termenul final de rambursare până la 20.02.2023, achitarea fiind stabilită în două rate: 20.03.2022 - 18 000 lei, şi respectiv 20.02.2023 - 18 000 lei.

Susţine că, din suma împrumutului de 36 000 lei, nu a fost achitat ca împrumut careva sume. Astfel, suma rămasă, constituie 36 000 lei, împrumut cu termen expirat. Reţine că, potrivit pct. 4 al contractului sus-menţionat din 21 februarie 2021, copârâţii ***** şi ***** şi-au asumat obligaţia să răspundă solidar cu pârâtul în faţa reclamantului pentru obligaţiile asumate de pârât, conform contractului de împrumut nr. 06/466 TL din 21.02.2021.

În temeiul pct. 2.1 al contractului de împrumut, pentru împrumutul primit, pârâtul şi-a asumat obligaţia de a plăti o dobândă în mărime de 20 % anual, care este calculată după formula: Î x X/360 x Y, unde Î - suma împrumutului; X - rata dobândii anuale (conform contractului); Y - numărul de zile la soldul în termen; 365 - numărul de zile într-un an (s-a stabilit anul din 12 luni cu 365 zile).

Afirmă că, potrivit Recomandării CSJ nr. 13 din 01.11.2012 privind relaţia rezonabilă dintre dobânzile practicate pe piaţa financiară nonbancară şi rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei, dobânda de 20 % anual este o dobândă rezonabilă.

Notează că, prin Legea nr. 139 din 21.06.2007 cu modificările ulterioare, şi îndeosebi ultima modificare (Monitorul oficial al RM, 29.04.2022, nr. 129-133, 231), art. 10, Restricţii în activitatea asociaţiei, a fost completat cu litera h), după cum urmează: ”să aplice rata dobânzii de împrumut anuală specificată în contractul de împrumut dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de

plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de împrumut depăşesc 0,04% din valoarea totală a împrumutului pentru termenul de utilizare efectivă a acestuia, în cazul împrumutului acordat membrului debitor persoană fizică care intenţionează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociaţiei de economii şi împrumut pentru necesităţi nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională;”.

Reţine că, din data de 08.08.2022, dobânda a fost modificată la 24% anual, ceea ce este mai puţin de 50%.

Afirmă că, potrivit pct. 2.5 al contractului de împrumut, pârâtul s-a obligat să achite penalitate pentru întârziere în mărime de 0,112% din soldul restant al împrumutului pentru fiecare zi de întârziere a plăţii (40% anual - modificare din 08.08.2022 la 10,95%), prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Relatează că, penalitatea pentru perioada de întârziere la data depunerii cererii de chemare în judecată cu valoare redusă privind încasarea datoriei din 29 martie 2024 este calculată în mărime de 5 571.46 lei pentru 775 zile de întârziere. Astfel, dobânda în total constituie suma de 5 571.46 lei.

Explică faptul că, calculul dobânzii de întârziere pe zi este următorul: 5 571.46 lei : 775 zile de întârziere = 7,19 lei per zi.

Notează că, Asociaţia, în procesul de elaborare a clauzei contractuale privind încasarea unui comision, taxă, sau alte plăţi drept preţ al împrumutului explică debitorului în mod clar, că comisionul se încasează pentru analiza şi evaluarea împrumutului.

Aplicarea acestui comision nu este interzisă de lege. Astfel, părţile se conduc de bazele legislaţiei civile al Codului civil, şi anume libertatea contractuală, atunci când persoanele fizice şi juridice sunt libere să stabilească pe bază de contract drepturile şi obligaţiile lor, orice alte condiţii contractuale, dacă acestea nu contravin legii.

Relatează astfel că, comisionul pentru analiza şi evaluarea împrumutului constituie 3%. Astfel, pentru suma de 36 000 lei x 3% = 1 080 lei; 1 080 lei : 1132 zile, perioada de utilizare a împrumutului = 0,95 lei per zi; 8,14 lei/zi : 36 000 lei (împrumutul debursat) = 0,001% < 0,04% per zi.

Evidenţiază că, calculul include perioada anterior modificării legislaţiei: 12.12.2021 - 08.08.2022, data la care penalitatea a fost modificată conform legislaţiei şi se calculează în mărime de 10,95% anual.

Legea nr. 139 din 21.06.2007 cu modificările ulterioare, şi îndeosebi ultima modificare (Monitorul Oficial al RM, 29.04.2022, nr. 129-133, 231) la art. 10, Restricţii în activitatea asociaţiei, completat cu litera i), după cum urmează: ”i) să stabilească costul total al împrumutului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv pentru membrul debitor persoană fizică care intenţionează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociaţiei de economii şi împrumut pentru necesităţi nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională, împrumut care nu este destinat achiziţionării, construcţiei sau renovării

(modernizării) unei locuinţe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a împrumutului respectiv.”

Astfel, costul total al împrumutului 06/466 TL din 21 februarie 2021 (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere), este următorul: dobânda contractuală: 720; dobânda contractuală plătită cu depăşirea termenului - 780 lei; dobânda contractuală spre achitare - 10 234 lei, iar în total dobânda calculată: 11 734 lei.

Dobânda de întârziere plătită - 5 000 lei, dobânda de întârziere neachitată - 5 571,46 lei, iar în total, dobânda de întârziere calculată: 10 571,46 lei.

Comisionul pentru analiza şi evaluarea împrumutului: 1 080 lei, costul total al împrumutului: 11 734 + 10 571,46 + 1 080 = 23 385,46 lei, sumă care este mai mică decât valoarea împrumutului debursat 36 000 lei.

Adaugă că, prin înscrisul din contractul nr. 06/466 TL, se confirmă că prin dispoziţia de casă nr. 38 din 21 februarie 2021, pârâtul a ridicat în numerar suma oferită cu titlu de împrumut. Însă, contrar prevederilor contractului de împrumut, debitorul nu şi-a onorat obligaţiunile asumate, în ce priveşte efectuarea plăţilor scadente, acumulând datorii restante către reclamant.

Susţine că, A.E.Î. ”Cruglic” prin avertismentul poştal din 15.01.2024 a transmis pârâtei *****, care a fost returnat cu menţiunea ”plecat”, a solicitat acesteia să achite benevol datoria, fiindu-i acordat termen de executare timp de 30 de zile calendaristice de la recepţionarea avertismentelor, dar până la moment nu a efectuat plăţi întru executarea contractului de împrumut.

La fel şi copârâţii *****, şi *****, au fost avertizaţi prin reclamaţii, transmise poştal la data de 05.01.2024, şi respectiv la data de 10.02.2022, transmise personal, cel dintâi fiind restituit cu menţiunea ”plecat”, iar cel de-al doilea fiind restituit cu menţiunea ”nereclamat”, fiindu-le acordat termen şi acestora un termen de executare a câte 30 de zile calendaristice de la recepţionarea reclamaţiilor, dar nici aceştia, până la moment, nu au efectuat careva plăţi în contul stingerii datoriilor.

În pofida celor descrise, pârâta ***** şi copârâţii ***** şi *****, nu şi-au onorat obligaţiile contractuale.

Corespunzător, afirmă că, la data de 29 martie 2024, datoria pârâtului solidară cu pârâţii faţă de reclamant constituie suma totală de 51 805,76 lei, şi anume: - împrumut nerambursat - 36 000 lei; - dobândă contractuală - 10 234 lei; - dobânda pentru întârziere (penalitate) - 5 571,46 lei.

La data depunerii cererii A.E.Î. ”Cruglic” nu are avocat angajat, de aceea drepturile A.E.Î. ”Cruglic” vor fi reprezentate de directorul executiv Ion Baluţel.

Rezumă că, esenţa încălcării constă în aceea că, pârâtul principal nu îşi respectă obligaţiile asumate conform contractului de împrumut sus-menţionat, totodată părţile şi-au asumat drepturi şi obligaţii, a fost respectată forma stabilită de legislaţie a contractelor de împrumut şi fidejusiune, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credinţă, la locul şi momentul stabilit. Totodată, deoarece nu este posibil de luat legătura cu toţi pârâţii, inclusiv pentru a soluţiona pe cale extrajudiciară prezentul litigiu, pârâţii nu manifestă niciun interes, nu

răspund la apeluri telefonice, evită de a contacta cu reclamantul, astfel reclamantul este impus de situaţie de a depune o acţiune în instanţa de judecată, pentru soluţionarea litigiului pe cale judiciară, iar dacă pârâţii vor manifesta un real interes, atunci pe calea medierii.

În concluzie, reclamantul solicită să fie dispusă încasarea în mod solidar de la pârâta *****, şi copârâţii ***** şi *****, în beneficiul A.E.Î. ”Cruglic” datoria în sumă de 51 805,76 lei, la fel şi taxa de stat în sumă de 2 104,14 lei, şi respectiv taxa de timbru în sumă de 200,00 lei.

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 27 martie 2024 a fost acceptată cererea înaintată spre examinare în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă. (f.d.22)

Pârâtei ***** şi copârâţilor ***** şi *****, le-au fost expediate spre comunicare cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate la adresa de domiciliu.

Conform avizului de recepţie, înscrisurile au fost recepţionate de către copârâtul ***** la data de 04 aprilie 2024 (f.d.24), iar de către pârâta *****, la data de 04.04.2024 (f.d.25).

În cazul copârâtului *****, factorul poştal a fost restituit cu menţiunea ”Plecat” (f.d.26). Astfel, reclamantul a asigurat citarea copârâtului prin intermediul publicităţii, dovada fiind anexată la f.d.30.

Aprecierea instanţei de judecată.

Studiind materialele cauzei civile, judecătorul ajunge la concluzia că pretenţiile din cererea de chemare în judecată sunt parţial întemeiate din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 5 alin. (1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art. 276^2 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Potrivit art. 276^3 alin. (1) - (2) al aceluiaşi Cod rezultă că, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ţinând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

În conformitate cu art. 276^4 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, probele se adună şi se prezintă de către părţi şi de alţi participanţi la proces.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Conform prevederilor art. 240 alin. (1) CPC, La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art. 10 din Codul civil, (1) Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară. (2) Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Conform art. art. 776 din Codul civil, Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

În temeiul art. 858 din Codul civil, (1) Temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. (2) Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art. 901 alin. (5) din Codul civil, neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligaţiei. Aliniatul (1) al acestui articol prevede că, atunci când, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa: *a) să ceară executarea silită a obligaţiei;* b) să suspende executarea obligaţiei corelative; c) să reducă obligaţia sa corelativă; d) să recurgă la rezoluţiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; *f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.*

Conform art. 1763 din Codul civil, (1) Prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobânzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii. (2) Contractul de credit se încheie în scris. (3) Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa

contractului de credit nu reiese contrariul. (4) Dispoziţiile prezentei secţiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizaţii de creditare nebancară, precum şi alte organizaţii care acordă credite în baza legii.

Potrivit art. 1764 din Codul civil, (1) Părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante. (2) Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobânzii decât în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul când contractul prevede dreptul băncii sau a organizaţiei de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobânzii, aceasta se va efectua în funcţie de rata de bază a Băncii Naţionale, de rata inflaţiei şi de evoluţia pieţei financiare bancare şi nebancare, ţinându-se cont de principiul echităţii. (3) Creditorul îl va anunţa în scris pe debitor despre modificarea mărimii dobânzii cu cel puţin 10 zile înainte de modificare. Mărimea nouă a dobânzii se va aplica la soldul, existent la data modificării, al creditului.

Conform art. 1765 din Codul civil, în afară de dobândă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Conform art. 1247 Cod civil, (1) Împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului. (2) Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea şi în cantitatea bunurilor primite şi nimic mai mult, chiar dacă preturile au crescut ori au scăzut. (3) În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligaţia de a restitui suma nominală primită fără a ţine cont de variaţiile valorii banilor. (4) Dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

Potrivit art. 1248 Cod civil, (1) În cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art. 942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (2) Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condiţiile stabilite la art. 864 alin. (2) şi (4). (3) În cazul în care nu poate restitui bunul, împrumutatul trebuie să plătească valoarea acestuia calculată în funcţie de locul şi timpul executării obligaţiei.

Potrivit art. 942 Cod civil, (1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, *creditorul are dreptul la dobândă de întârziere* pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. (2) Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract. (3) Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plăţii este mai mic decât rata legală a

dobânzii de întârziere. (4) *În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere,* ***fie dobânda de întârziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol***, ***fie penalitatea pentru întârziere***. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere. (5) Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadenţă cu justificare, debitorul datorează doar dobânda de întârziere la rata prevăzută la art. 874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobândă de întârziere. (6) Orice clauza contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

Potrivit înscrisurilor existente la materialele cauzei civile, instanţa stabileşte cu certitudine că, la data de 21 februarie 2021, A.E.Î. ”Cruglic” şi membrul Asociaţiei *****, au încheiat contractul de împrumut nr. 06/466 TL (f.d.9), prin care, Asociaţia a acordat beneficiarei un împrumut în sumă de 36 000 lei, începând cu 21 februarie 2021, pe 24 luni.

Prin respectivul contract, părţile au convenit ca beneficiara să ramburseze împrumutul în două rate a câte 18 000 lei, la data de 20.03.2022, şi respectiv la data de 20.02.2023.

Conform art. 874 alin. (1) Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobândă, se plăteşte o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin. (2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Astfel, potrivit pct. 2.1 din contractul numit, părţile au convenit ca, pentru utilizarea împrumutului Beneficiarul achită Asociaţiei dobândă în mărime de 20% anual.

Totodată, rambursarea împrumutului primit de către Beneficiar de la Asociaţie, plata dobânzii şi penalităţii a fost garantată de doi fidejusori: cet. ***** şi ***** (f.d.9, pe verso).

Din conţinutul cererii de chemare în judecată şi materialele cauzei reiese cu certitudine că reclamantul şi-a executat obligaţia contractuală şi a transmis creditul în mărime de 36 000 lei, pârâtului *****, la data de 21 februarie 2021, fapt certificat prin dispoziţia de plată nr. 38 din 21.02.2021 şi menţiunea olografă consemnată în subsolul contractului de împrumut nr. 06/466TL din 21.02.2021 (f.d.9, pe verso).

După cum a afirmat în textul cererii partea reclamantă, şi rezultă inclusiv din înscrisurile anexă la cererea de chemare în judecată, pârâta ***** nu a rambursat nicio parte din împrumutul contractat.

În legătură cu neexecutarea obligaţiilor contractuale, A.E.Î. ”Cruglic” a expediat în adresa cet. ***** un avertisment prin care, i-a comunicat că termenul contractului de împrumut nr. 06/466 încheiat la 21.01.2021 a expirat la data de 20.02.2023, devenind scadente suma împrumutului în mărime de 36 000 lei şi dobânda aferentă acestuia în mărime de 10 234 lei. Totodată, a informat-o că, la data de 26.12.2023, s-a acumulat o penalitate de întârziere în mărime totală de 4 061 lei. Drept urmare, i-a acordat pârâtei ***** un termen de 3 zile calendaristice pentru rambursarea sumelor sus-indicate, din momentul recepţionării avertismentului (f.d.10).

Pârâta ***** nu a recepţionat avertismentul, avizul de recepţie fiind restituit cu menţiunea ”Plecat” (f.d.11).

În mod similar, A.E.Î. ”Cruglic” a expediat reclamaţie în adresa copârâtului *****, cu conţinut similar avertismentului relatat supra, prin care la fel i-a acordat ultimului un termen de 3 zile calendaristice, de la data recepţionării reclamaţiei, pentru recuperarea datoriilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. 06/466 (f.d.12).

Plicul cu reclamaţia sus-indicată a fost restituit cu menţiunea ”Nereclamat” (f.d.13).

Deopotrivă, reclamantul a expediat în adresa copârâtului ***** o reclamaţie similară celei de mai sus (f.d.14), plicul fiind restituit reclamantului cu menţiunea ”Plecat” (f.d.15).

Niciunul dintre pârâţi, nu au dat curs reclamaţiilor adresate de reclamant, notificarea cu privire la necesitatea restituirii împrumutului în mod benevol în interiorul termenului acordat de reclamant, nu s-a soldat cu niciun rezultat pozitiv.

La acelaşi aspect, instanţa notează că la f.d.16 reclamantul a anexat fişa de evidenţă a împrumutului acordat şi a dobânzilor aferente în situaţia lui *****, iar la f.d.17-18 a anexat raportul privind plăţile efectuate, sub formă de extras din programul informatic ”Evida şi SMART”, din care rezultă că pârâta şi copârâţii nu au efectuate careva plăţi în contul rambursării împrumutului.

*Astfel pârâta *****, şi copârâţii ***** şi *****, urmează să restituie în mod solidar reclamantului capitalul restant al împrumutului ce constituie suma de 36 000 lei, fapt cert demonstrat, ce atrage după sine admiterea acţiunii în această parte.* Or, probe contrare nu au fost prezentate de către pârâţi.

La materialele cauzei se mai regăseşte balanţa de verificare pentru contractul de împrumut acordat lui *****, din care rezultă următoarele: *- împrumut restant - 36 000 lei; - dobândă restantă - 10 234 lei; - penalitate - 5 571,46 lei (f.d.19).*

În succedere, instanţa scoate în evidenţă faptul că, potrivit art. 948 din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decât prejudiciul. Clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancţiunea nulităţii absolute.

Potrivit art. 944 Cod civil, (1) În cazul în care o obligaţie de a da sau de a face, alta decât una de a plăti o sumă de bani, nu este executată la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere asupra echivalentului în bani al părţii neexecutate a obligaţiei, din data imediat următoare scadenţei până la data executării corespunzătoare, la rata prevăzută la art. 874 ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Dacă obligaţia neexecutată are o obligaţie corelativă pecuniară, mărimea acestei obligaţii corelative va constitui echivalentul în bani a obligaţiei neexecutate. (2) <u>În cazul în care s-a stipulat o clauză penală</u>, *creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere* calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, *fie*

penalitatea. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere.

De caz, reclamantul a formulat solicitări de ***încasare a dobânzii restante*** *în sumă de 10 234 lei*, ***cât şi încasarea penalităţii*** (denumită de reclamant şi dobândă de întârziere), calculată în mărime de 5 571.46 lei pentru 775 zile de întârziere.

Este de necontestat faptul că, prin sensul art. 947 alin. (1) Cod civil, legiuitorul a instituit că, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Din sensul normei de drept citate rezultă că, neexecutarea obligaţiilor contractuale sau executarea necorespunzătoare sau tardivă, reprezintă o faptă ilicită care generează un raport juridic de răspundere contractuală, conţinutul căruia se reduce la dreptul creditorului de a pretinde despăgubiri pentru neexecutare şi obligaţia debitorului de a plăti aceste despăgubiri.

Prin urmare clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligaţiilor, o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat. Ea poate fi stipulată fie în contractul ce dă naştere raportului obligaţional, fie într-o convenţie ulterioară încheiată înainte de momentul în care intervine neexecutarea prestaţiilor datorate de debitor. Condiţiile de fond ale clauzei penale sunt aceleaşi ca şi ale contractului principal la care se referă, ţinându-se însă seama şi de caracterul ei accesoriu, de vreme ce validitatea obligaţiei principale constituie o condiţie esenţială pentru existenţa clauzei penale.

Însă, după cum a fost analizat în cele de mai sus, atât art. 942 alin. (4) Cod civil, cât şi art. 944 alin. (2) Cod civil stabilesc că, ***creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea.***

În speţă, judecătorul atestă că partea reclamantă solicită încasarea atât a unei dobânzi restante în mărime de 10 234 lei, cât şi a unei penalităţi în sumă de 5 571,46 lei.

În conexiune acestor stări de fapt, judecătorul consideră necesar să se refere la statuările jurisprudenţiale expuse în HCC nr. 3 din 20.01.2015, parag. 41, din care urmează că, importanţa principiului legalităţii presupune ca legea să fie respectată, această exigenţă există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autorităţile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenţilor publici, exigenţa este ca aceştia să acţioneze în limitele atribuţiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanţa de judecată nu constituie o excepţie de la regulă.

Astfel, sacrificarea principiului preeminenţei dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator, va avea *inter alia* drept efect defavorizarea procesuală a părţilor, deoarece asemenea acţiuni nu pot fi admise de către instanţa de judecată decât în condiţiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acţiunile arbitrare ale instanţei ar fi incompatibile testului de imparţialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat.

Imparţialitatea este esenţială pentru îndeplinirea adecvată a funcţiei judiciare, ea priveşte nu doar hotărârea însăşi, ci şi întregul proces, prin care se ajunge la aceasta.

În acelaşi context, potrivit definiţiei date în jurisprudenţa CtEDO noţiunii de certitudine legală, se menţionează *inter alia* că legislaţia naţională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitate persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilităţii obţinerii unor ”consultaţii adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecinţele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acţiuni (Sunday Times vs UK 26.04.1979, parag.49).

Certitudine legală impusă *inter alia* regulilor de procedură civilă în calitate de condiţie sine qua non a unui proces echitabil, *vizează atât drepturile reclamantului, cât şi ale pârâtului,* motiv pentru care instanţa nu este în drept de a substitui voinţa legislatorului materializată în conţinutul normelor de drept de procedură civilă şi cele materiale.

Reieşind din formula de calcul stipulată, judecătorul apreciază că suma invocată cu titlu de dobândă restantă în suma pretinsă de 10 234 lei, cât şi penalitatea în sumă de 5 571,46 lei, în esenţă constituie aceeaşi clauză penală prevăzută de părţi pentru neexecutarea obligaţiei de restituire a împrumutului la termenul stabilit iniţial prin acordul de voinţă bilateral.

În rezumarea celor de mai sus, prohibiţiile instituite prin conţinutul art. art. 942 alin. (4), 944 alin. (2) Cod civil, în coroborare cu principiul normativ care statuează că instanţele nu vor accepta clauzele, reclamaţiile care defavorizează consumatorul, acţionând în detrimentul acestuia,- *judecătorul va adjudeca reclamantului doar suma de 5 571,46 lei invocată cu titlu de penalitate,* iar cerinţa privind încasarea de la *****, ***** şi ***** în beneficiul A.E.Î. „Cruglic” a dobânzii de întârziere, *va fi respinsă ca neîntemeiată,* în temeiul art.942 alin. (4) Cod civil şi art.39 din Legea pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr.1125-XV din 13.06.2002, republicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.66-76 din 01.03.2019.

Cheltuieli judiciare:

Potrivit art. 83 al.(1) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Conform prevederilor art. 94 alin. (1) CPC RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Cu referire la cerinţa reclamantului de încasare de la pârâţi a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 104.14 lei, şi respectiv taxa de timbru în sumă de 200,00 lei, judecătorul menţionează că potrivit ordinului de plată nr. 349749546 din 27.03.2024 (f.d.4), reclamantul a achitat taxa de timbru în sumă de 200.00 lei, şi respectiv conform bonului de plată

nr. 24 din 27.03.2024 (f.d.5), reclamantul a achitat taxa de stat aferentă acţiunii, în sumă de 2 104.14 lei.

Având în vedere că acţiunea reclamantului de încasare a datoriei din contul pârâţilor a fost admisă parţial, respectiv şi cheltuielile de judecată sub forma plăţii taxei de stat, vor fi admise doar în parte. Astfel că, suma de 1 712.82 lei urmează a fi încasată în mod solidar de la pârâţi în beneficiul reclamantului.

Cât priveşte cerinţa de încasare a taxei de timbru, judecătorul notează că potrivit Legii nr. 213 din 31.07.2023, a taxei de stat, art. 2, (1) Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestaţie împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenţionale atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac. (2) Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de prezenta lege. *Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul.*

Aşadar, această solicitare a reclamantului urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Generalizând aspectele de fapt şi de drept stabilite la caz, judecătorul ajunge la convingerea privind necesitatea admiterii acţiunii doar în parte, potrivit modului relatat supra.

În conformitate cu prevederile art.art.942 alin. (4), 774 alin.(1), 858 alin.(2), 1242, 1640 ale Codului civil, art. art. 94 alin. (1), 236, 238-241, 276^3-276^4 ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite parţial acţiunea.

Se încasează în mod solidar de la *****, ***** şi ***** în beneficiul A.E.Î. „Cruglic" datoria conform contractul de credit nr.06/466 TL din 21.02.2021 în sumă de 41 571,46 lei, şi cheltuielile de judecată compuse din plata taxei de stat în mărimea pretenţiilor admise în sumă de 1 712.82 lei, iar în total suma de 43 284,28 lei (patruzeci şi trei mii două sute optzeci şi patru lei, 28 bani).

Se resping pretenţiile privind încasarea de la *****, ***** şi ***** în beneficiul A.E.Î. „Cruglic" a dobânzii de întârziere ca neîntemeiată, în temeiul art.942 alin. (4) Cod civil şi art.39 din Legea pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr.1125-XV din 13.06.2002, republicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.66-76 din 01.03.2019.

Se respinge încasarea de la *****, ***** şi ***** în beneficiul A.E.Î. „Cruglic" a taxei de timbru, deoarece în temeiul art.2 alin. (2) al Legii taxei de stat nr.213/2024 şi art.84 alin. (4) Cod de procedură civilă, suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul central), în termen de 30 zile de la data adoptării dispozitivului hotărârii.

Judecătorul Romina Ţurcan